

Om den dramatiske diktning
EN ORIENTERENDE OVERSIGT

Skrevet for "Vestkysten" av P. G. Zwiilmeyer

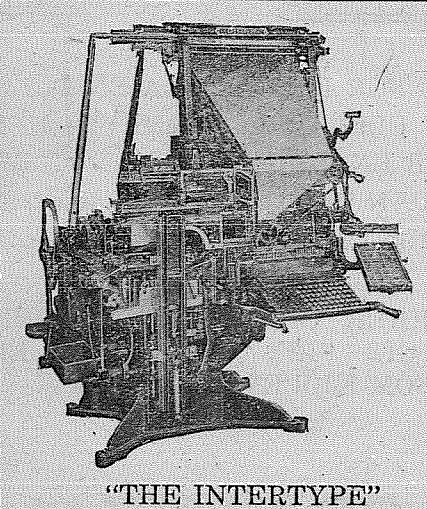
Ku-jin: "Aa, hvor daarlig jeg (Sukker). Hvor uendelig gromt og trøttende hver dag ber sig hen for den, som li- Det er nu næsten tyve aar siden jeg kjøpte den unge gal- g av hans sultne far. Ingen g bruker jeg til mig selv, nei ikke for en eneste øre, mens han sin tankeløshet ikke har ide om enges værd. Han tror vist, at unge bare skal brukes til at kjøpe mat og klær for — ellers ar de nok ikke i hans øine mer ardi end smusset han trær paa. fan har ikke den fjerneste forestilling om, hvilken lidelse det forårsaker mig at utgi en tien- edels unse."

der, og Kao-Tse-ch'eng skrev det bekjendte stykke Pi-pa-ki ("Den magiske lut.") Det er omtrent alt, hvad vi vet om vedkommen- de dramatikere. "Likesom Grækenland og Rom blev folkenes lærere i vesten saa- ledes indtok kineseren og hin- tuieren den samme stilling i østen. Sprog og skrift, religion og statsforfatning, videnskap og kunst er fra dem brakt hen til de fleste asiatiske lande i syd, nord og øst."

Hitomi i "Revue des Revues," hvor det heter: "Man kan paa en maate for- følge det japanesiske teaters hi- storie helt tilbake til det tolvte aarhundrede. Før denne tid had- de man vistnok ogsaa en scene, hvormr maskete menn optraadte, men disse forestillinger hadde et sterkt religiøst præg og fant hovedsakelig sted sammen med festerne i buddhatemplerne, un- der de store ceremonier og ved de mange mysterier, der knyt- tet sig til disse. Men efter at buddhismen kom i forfall og den gamle nationale shinto-religion igjen kom i skud- det, skjøt scenekunsten — rik- tignok i en mye oprindelig skik- kelse — en sterk vekst. Der var i denne tid især to slaks stykker, der kom til opførelse; ene kalltes sorugaka med dialog og korte sange, det annet den- gaku, hvor sang og dans var det vesentlige. Ingen av dem hadde lenger noget at bestille med de religiøse festligheter; det var bare maskene som de agerende fremdeles bar, der minnet om disse. Fra først av var disse sceni- ske prestasjoner ikke annet enn det groveste jøgl og kun bestemt for de lavere klassers fornøielse. Men en tid efter begynte adelen og krigerne at besøke teateret og forestillingerne blev herved efterhaanden lagt noget høiere an. Teateret blev omsider en fast institusjon i et par av øri- kets største byer." — Saa langt Hitomi. En eiendommelig art av det japanesiske skuespil er det saa- kaldte No eller lyriske drama. Om dette sier W. G. Aston, — "late Japanese Secretary to H.M. Legation, Tokio," i hans History of Japanese Literature (N. Y. 1899 p. 203: "As dramas the No have little value. There is no action to speak of, and drama- tic propriety and effect are hardly thought of. The plot is frequently something of the foll- owing description:

"A priest appears on the sce- ne. He announces his name, and informs the audience that he is setting out on his travels. Pre- sently he arrives at a temple, a battlefield, or other celebrated spot, when a ghost or deity appears, who relates to him the local legend. An exchange of edifying sentiments follows, and the supernatural personage finally reveals his identity. The whole piece rarely occupies more than six or seven pages of print, and it usually takes less than an hour to perform." Det japanesiske No er meget vanskelig at forstå og næsten umulig at oversætte. Mr. Mitford (A. B. Mitford: "Tales of Old Japan" 6th ed. Lond. 1890) sier om det at det er "wholly un- intelligible" og Mr. Chamberlain (B. H. Chamberlain: "The Clas- sical Poetry of the Japanese" Lond. 1880) betegner sin egen oversættelse av noen No-drama- er som "only a paraphrase" "I know of nothing," heter det hos Mr. Aston (anf. sk.) "for which it is more impossible to give an adequate English equivalent than the intricate network of word-plays, quotations, and his- torical, literary, and scriptural allusions of which they consist." I Vol. II av serien Oriental Literature ("The Literature of Japan") vil man (p. 271-96) finde to "selected plays, translated by Basil Hall Chamberlain": — "Nakamitsu" og "Aa-zen." Om den nyere tids japanesiske skue- spillere gis der interessante op- lysninger i den ovenfor citerte artikkel i Kringsjaa av I. Hitomi. Der er ogsaa en interessant arti- kel av den britiske sekretær A. B. Mitford i "Forthnightly Re- view" for mai 1870. En utførlig bibliografi vil føre os for vidt. En anden art skuespil er ki- ogen, der staar i samme forhold til No som farcen til det almin- delige drama. De utføres paa samme scene som No-dramaet og avløser disse mer alvorlige stykker. Mr. Aston gir følgen- de eksempelpaa handlingen i et kiogen: (Anf. sk. p. 213-4.) "A Daimio sends his servants to the city to buy a talisman which will work miracles. The servant meets with a swindler, who sells him an object which he calls the Mallet of Daikoku (every blow of which is suppos- ed to produce a piece of gold), telling him a charm by repeat- ing which as he holds the mallet, he can have anything he pleas- es. The servant returns with his pce. The Daimio asks him to produce a horse. The servant repeats his charm, and declares that the horse is ready saddled and bridled. The Daimio pre- tends to think his servant the horse, jumps on his back, and rides him about the stage in spite of his protestations." Den mest fremragende skik- kelse i det japanesiske dramas historie er utvilsomt Chikamat- su Monzayemon (1653—1724 e. Kr.) Hans fødested har været like saa omtvistet som Homers, om hvem mansa, at syv steder stredes om æren av at ha op- fostret ham. Chikamatsus første verk blev skrevet i 1658. Den moderne ut- gave av hans utvalgte verker in- deholder ike mindre end 51 dra- maer av samme lengde som f. eks. Shakespeares og løper op til mer enn to tusen trykte sider. Han settes overmaate høit av sine landsmenn, der endogsaa har sammenlignet ham med Shakespeare. Chikamatsus stykker, der som regel er skrevne i fem akter, har en vel markeret utvikling av in- trigen fra den første scene inntil den avsluttende katastrofe. De fraatser i dramatiske situationer og mange av scenerne er tyde- ligvis tegnet med henblik paa scenisk effekt. Disse ting var nye i Japan. Chimatsu har der- for æren av at være skaperen av det japanesiske drama. Hans dramaer klassificeres av japaneserneselv som (1) Jidai—Mono eller histori- ske dramaer og (2) Sewa—Mono eller borger- lige dramaer. (Konsonanterne uttales som paa engelsk — vokalerne som paa italiensk.) Det er — ialfald for tiden — ganske umuligt for en norsk- amerikaner, der er ukjent med det japanesiske sprog, at gjøre sig op en selvstendig mening om Chikamatsu og hans betydning. Selv de, der har gjort et sær- skilt studium av japanesisk sprog og litteratur innrømmer vanskeligheten av (1) at gaa inn i det japanesi- ske tankeset, der i mange hen- seender er saare forskjelligt fra vort og (2) at overføre disse tanker i et europeisk sprog uten at de mister sin eiendommelige ka- rakter. Det same gjelder naturligvis ogsaa i det indiske og kinesiske drama. Men disse er dog bedre kjendte og det innsamlede mate- riale er mer bearbeidet. (Forts.) I har alle sindets ypperlige gaver, kløkt og mot. I er skapt til at staa kongen nærmest, men ike at være konge selv. (Ibsen.) * * * Mangt verk makter mands vilje, men de store gjerninger styres av skjæbnen. (Ibsen.) * * * Det er forbandelsen, som vi enkelte, vi utvalgte mennesker har at bære paa: Massen og mængden, — alle de gjennem- snittlige, — de forstaar os ikke. (Henrik Ibsen.) * * * Jeg maa ha nogen om mig, som lyder mig uten vilje selv — som tror usvikelig paa mig, som vil holde sig inderst til mig i godt og ondt, som kun lever for at lyse og varme over mit liv. (Henrik Ibsen.) Høesteret i Oslo har stadfæ- stet dommen om skattefrihet for Amerikalinjens sjømandsfond.

Vestkysten - Tacoma Tidende - 1004 So. 11 St.

NY MODERNE INTER-
TYPE SETTE-MASKIN
NETOP INDSTALLERET

FORENINGER OG PRIVATE SOM ØNSKER PAPIR,
KONVULUTTER ELLER ANDRE TRYKNINGSARBEI-
DER FAAR DET BILLIG OG VEL UTFØRT HOS OS.

MODERNE HURTIG PRESSE, AKCIDENS
-- JOB-PRESSES OG RIKT UTVALG
TYPOGRAFISK MATERIEL

VI ER DEM BEHJÆLPELIG MED OVERSETTEL-
SER OG ARRANGEMENT AV DERES TRYKSAKER
UTEN EKSTRA ØMKOSTNINGER

Jobprinting Book- & Newspaper- Printing

Dampskibs agenturer

Norske, Svenske og Scnadinavian American Line - Benyt en av disse baat

Fra New York:	5. Juni	DROTTNINGSHOLM	Fra New York:	21. Mai	FREDERICK VIII.	Fra New York:	2. Juni.
STAVANGERFJORD	(Norske Amerikalinj)		(Svenske Amerikalinj)			(Scandinavian American Line)	

JOHN SOLEY

1004 South 11th

Printing
Res. Main 6943

Publishing
Main 3632

VESTKYSTEN

SEND "VESTKYSTEN" TIL SLEGT OG VENNER I NORGE; KOSTER BARE \$2.50 FOR ET HELT AAR — VED AT TEGNE ABONNENT FOR NOGEN DERHJEMME, VELGER DU EN PASSENDE JULEGAVE

VESTKYSTEN HAR UTKOMMET UKENTLIG I TACOMA FOR NÆSTEN 38 AAR — SPREDT OVER HELE VESTKYSTEN OG ER DERFOR ET UDMERKET ORGAN FOR AVERTERING — PRØV EN ANNONSE

